

Затверджую
Директор КНП «ЦПМКДД»
О. В. Савчук
2020р.

Настанова 00023. Шистосомний дерматит для використання в КНП «ЦПМКДД»

Етіологія і джерелоінфекції

- Шистосомний дерматит (свербіж плавця, церкаріальний дерматит) зазвичай спричиняють церкаріальні трематоди роду *Trichobilharzia*, *Gigantobilharzia* або *Austrobilharzia* (наприклад, *T. regenti* або *A. variglandis*). Цей рід включає різні види трематод. Остаточними господарями є птахи, а проміжними господарями - червоногі.
- Люди не можуть бути господарями, але церкарії можуть проникати в шкіру і викликати як реакцію негайного типу, так і гіперчутливість сповільненого типу. Виражені клінічні прояви розвиваються зазвичай тільки в тих осіб, які раніше під час плавання мали перший контакт із церкаріями, а пізніше сенсibiliзуються до церкарій того ж виду.
- Оскільки життєвий цикл трематод вимагає наявності як птахів (качок) у ролі остаточних господарів, так і інфікованих червоногих, шистосомний дерматит зустрічається лише зрідка в окремих місцях.

Симптоми

- Макулопапульозний висип, що свербить, з'являється переважно на стопах після переходу водойми бродом.
- Вже протягом 4-20 хвилин після контакту з паразитами внаслідок алергічної реакції з'являються клінічні прояви у формі поколювання або відчуття лоскоту.
- Симптоми зазвичай розвиваються протягом одного дня після контакту і можуть тривати один тиждень або навіть довше, поступово зменшуючись.

Діагностика

- Діагноз встановлюють на основі типового анамнезу.
- Іноді при мікроскопічному дослідженні можна виявити церкарію довжиною менше 1 мм у папулі, проте забирати шматок шкіри не потрібно, оскільки діагноз встановлюють на основі клінічної картини.
- Серологічні методи діагностики невикористовують.

Лікування

- Свербіж можна зменшити за допомогою мазей і пероральних антигістамінних засобів. Також тимчасово можна використовувати глюкокортикоїдні креми слабкої дії (наприклад, 1% гідрокортизону). Захворювання зазвичай проходить спонтанно через кілька днів (від одного дня до 3 тижнів).

Профілактика

- Після плавання слід сушити шкіру, обережно протираючи рушником
- Уникати плавання і переходу вблід мілководдя, наприклад, в озерах або ставках, у яких є качки та гуси